

**Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і
дизайну імені Михайла Бойчука**

Факультету дизайну

Кафедра графічного дизайну

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК.11. Шрифт

Загальна інформація про дисципліну

Рівень (ступінь) вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність	В2 Дизайн
Спеціалізація	
Освітня програма	ОПП «Графічний дизайн»
Статус дисципліни	Обов'язкова
Курс/Семестр	1 курс (1-2 семестр)
Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів
Розподіл за видами занять за годинами навчання	
	Практичні 68
	Самостійна робота 82
Форма підсумкового контролю	Екзаменаційний перегляд
Викладач	Викладач Бондаренко Я. В.
Контактна інформація викладача	Корпоративна пошта – bondarenko_y@kdidpamid.edu.ua yarbon100@ukr.net
Ресурси комунікації з викладачем	Google Classroom , Код курсу r75p5nu
Дні занять	Згідно діючого розкладу
Консультації	Згідно графіку консультацій, розміщеному на кафедрі.

Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни	Зміст дисципліни. Перелік тем: Тема 1. Історія писемності. Термінологія. Піктографія. Идеографія Тема 2. Тема 2. Створення шрифтової композиції на основі графеми Тема 3. Створення композиції з літери та зображення на контраст та подоби Тема 4. Слово та фраза образ Тема 5. На основі латинського гарнітури побудувати гарнітуру кирилиці Тема 6. Розробити свою монограму Тема 7. На основі своєї монограми зробити візитку Тема 8. На основі отриманого досвіду та знань зробити шрифтовий постер Ключові слова: графема, гарнітура, шрифт, буквіца, тіпографіка Роль та місце дисципліни у системі підготовки: формує у студентів професійні компетентності, спрямовані на створення дизайну, усвідомлення закономірностей його розвитку та вміння аналізувати еволюцію дизайнерських практик у цій галузі художньої культури на прикладі видатних історичних і сучасних взірців.
Мета та завдання дисципліни	Метою навчальної дисципліни вивчення навчальної дисципліни «Шрифт» є підготовка фахівця з високим рівнем художньо-дизайнерської майстерності, формування гармонійно розвинутого з індивідуальною творчою думкою спеціаліста для самостійного творчого вирішення завдань дизайнерської діяльності. Основні завдання навчальної дисципліни: - ознайомлення з основними етапами розвитку шрифтів та розуміння логіки їхнього стилеутворення; - формування уявлення щодо значущості шрифтового формоутворення у фаховій діяльності дизайнера-графіка; - ознайомлення з методами та засобами графіки шрифтових форм та оволодіння виражальними можливостями проектно-графічних засобів; - формування умінь і навичок роботи зі шрифтовими графічними техніками та інструментами; - оволодіння особливостями роботи дизайнера зі шрифтовою композицією; - формування й розвиток професійного мислення майбутніх фахівців графічного дизайну.

	Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання: Знати: 1. Знати історію розвитку писемності і шрифта. 2. Знати історію словя'нської писемності. 3. Знати історію розвитку шрифтової форми. 4. Знати етапи розвитку шрифтової графіки. 5. Знати композиційну основу роботи зі шрифтовими формами. 6. Знати принципи аналізу шрифтів. 7. Знати принципи створення шрифтової гарнітури; 8. Знати професійну термінологію та базові елементи літер; Вміти: 9. Вміти працювати за шрифтами як системою знаків. 10. Вміти застосовувати знання щодо побудови знаків латиниці та кириличного шрифту. 11. Вміти коректно визначати закономірності і особливості побудови сполучень графем літер. 12. Вміти професійно використовувати виразні можливості типографіки у пошуках новизни шрифтових форм. 13. Вміти фахово застосовувати шрифт у композиції; 14. Вільно володіти мистецтвом створення літер будь-якого стилю; 15. Вміти втілювати свій задум засобами як традиційної, так і комп'ютерної типографіки. 16. Володіти прийомами типографічної композиції. 17. Вміти творчо застосовувати знання щодо особливостей шрифтових графічних технологій.
Передумови вивчення дисципліни	Передумовою для вивчення дисципліни «Шрифт» є певний обсяг знань з таких дисциплін як «Живопис», «Рисунок, пластична анатомія», «Основи проєктування і проєктної графіки», «Комп'ютерна проєктна графіка», «Композиція», «Кольорознавство», «Формоутворення», «Дизайн та художнє оформлення книги», «Історія мистецтв», яка надає уявлення студентам про найбільш визначні пам'ятки світового та вітчизняного мистецтва.
Програмні компетентності	
Інтегральні компетентності	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі

	навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетенції (ЗК)	(світоглядна, громадська, комунікативна, інформаційна, науково-дослідницька й самостійна), а саме: 1. здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань, 2. уміння оцінювати й модифікувати освоєні наукові методи і засоби дизайн-діяльності, 3. обізнаність в особливостях проектної діяльності, готовність до її реалізації, 4. здатність до нестандартних рішень типових задач і здатність вирішувати нестандартні завдання, 5. спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію.
Фахові компетенції спеціальності (ФК)	1. володіння професійним термінологічним апаратом, 2. здатність використовувати у практичній діяльності досвід світової та вітчизняної шкіл дизайну, методів та авторських прийомів провідних дизайнерів, 3. володіння навичками візуального створення й сприйняття двовимірних і тривимірних об'єктів, 4. володіння різними методиками проектування об'єктів графічного дизайну, 5. здатність до формування необхідного обсягу фахової інформації з різних джерел для виконання конкретного дизайнерського завдання.

Структура навчальної дисципліни:

Назва модулів і тем	Кількість годин				
	усього	лек	сем	практ	срс
1	2	3	4	5	6
1 семестр					
Тема 1. Історія писемності. Термінологія Піктографія. Ідеографія.	2			2	
Тема 2. Створення шрифтової композиції на основі графеми	10			5	5
Тема 3. Створення композиції з літери та зображення на контраст та подоби	8			4	4
Тема 4. Слово та фраза образ	10			5	5

Тема 5. На основі латинського гарнітури побудувати гарнітуру кирилиці	30			14	16
Усього годин	60			30	30
2 семестр					
Тема 6. Розробити свою монограму	15			5	10
Тема 7. На основі своєї монограми зробити візитку	15			5	10
Тема 8. На основі отриманого досвіду та знань зробити шрифтовий постер	60			28	32
Усього годин	90			38	52

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Виллу Тоотс 300 шрифтів – Латвійське державне видавництво, 1960.
 2. Іонічев В. – «Шрифты през вековете», Българ. Художник. София. 1971 г.
 3. Снарський О. – «Таблиці шрифтів» Видавництво «Реклама». Київ. 1970 р.
 4. Лєснєк В. – «Акцидентний шрифт». Харків. 2003 р.
 5. Таранов Н. – «Рукописний шрифт», Львів .«Вища школа». 1986 р.
 6. Запаско – «Мистецька спадщина І. Федорова», «Вища школа», 1974 р.
 7. Чебанік В. – «Української мови (Абетка)» - Київ 2004 р.
 8. Rob Carter – «Book Magazines Newsletters» «RotoVision SA». 1995 р
- Методичний фонд кафедри графічного дизайну.
9. David Harris The Calligrapher's Bible. 100 Complete Alphabets and How to Draw Them. - Barron's Educational Series, 2003.
 10. «Letterhead & Logo Design» Copyright 1996

Додаткові:

11. Typographsa 1 prebal 1976
12. Typographsa 2 prebal 1981
13. Typographsa 3 prebal 1986
14. Sullivan J. – «Graphsc dising America» 2005
15. Ruth E. Iskin. The Poster: Art, Advertising, Design, and Collecting, 1860–1900. Hanover, NH : Dartmouth College Press, 2014. 408 p.
16. Алекс В. Вайт. Основи графічного дизайну. Третє видання. / Вайт Елекс. Пер. з англ. Леся Коцюк, Олексій Пелипенко. Київ: ArtHuss, 2023.
17. Іттен Й. Мистецтво кольору. Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. Навчальний посібник. / Йогеннес Іттен. Пер. із нім. Сергій Святенко. Київ: ArtHuss, 2021.
18. Куленко М.Я. Мистецтво шрифту: Графічний дизайн. Кн. 1.: Навчальний

- посібник. К.: Альтер-прес, 2011.
19. Куленко М.Я. Мистецтво шрифту: Графічний дизайн. Кн. 2.: Навчальний посібник. К.: Альтер-прес, 2015.
20. Каталог «Життя шрифту» НСХУ 2005

Інтернет ресурси

21. <https://fonts.google.com>
22. <http://beautifultype.net>
23. <http://ukrfonts.com/info>

Методи контролю та розподіл балів

1 семестр

Назви тем	Дата проведення	Формат контролю	Максимальна кількість балів
Тема 2. Створення шрифтової композиції на основі графеми	Кінець вересня	<i>Поточний контроль, перевірка виконання практичних завдань</i>	10
Тема 3. Створення композиції з літери та зображення на контраст та подоби	Середина жовтня	<i>Поточний контроль, перевірка виконання практичних завдань</i>	10
Тема 4. Слово та фраза образ	Перший тиждень листопада	<i>Поточний контроль, перевірка виконання практичних завдань</i>	30
Тема 5. На основі латинського гарнітури побудувати гарнітуру кирилиці	Кінець грудня	<i>Поточний контроль, перевірка виконання практичних завдань</i>	50

2 семестр

Назви тем	Дата проведення	Формат контролю	Максимальна кількість балів
Тема 6. Розробити свою монограму	Перший тиждень лютого	<i>Поточний контроль, перевірка виконання практичних завдань</i>	20
Тема 7. На основі своєї монограми зробити візитку	Перший тиждень березня	<i>Поточний контроль, перевірка виконання практичних завдань</i>	20
Тема 8. На основі отриманого досвіду та знань зробити шрифтовий постер	Кінець травня	<i>Поточний контроль, перевірка виконання практичних завдань</i>	60

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Технічне та інструментальне забезпечення

Необхідне обладнання, устаткування	Комп'ютерна техніка (ноутбук, стаціонарний комп'ютер, графічний планшет) з можливістю демонстрації текстових і графічних матеріалів і виходу до мережі Інтернет.
Необхідні засоби	Не передбачено
Програмне забезпечення	Програми, необхідні для виконання завдань: Adobe Photoshop, , Adobe Illustrator та інші.
Матеріали, інструменти	Папір, туш, олівець для ескізів.

Політика вивчення навчальної дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності	Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності у своїх роботах. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час поточного контролю виявиться використання чужих ідей, студент втрачає право отримати бали за тему, або може виконати нову роботу, яка буде оцінена із заниженням балів.
Політика щодо відвідування занять	Пропуски занять без поважних причин неприпустимі (причини пропуску мають бути підтверджені). Усі роботи студентів повинні бути завантажені на кафедральний Гугл диск. Відсутність виконаних практичних завдань із дисципліни є підставою до не зарахуванню семестрової оцінки.
Політика щодо термінів виконання завдань і перескладання	Якщо студент пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання. Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни. Додаткові заняття у таких випадках не передбачені.
Політика щодо правил поведінки на заняттях	На проведення занять з дисципліни з «Шрифт» розповсюджуються загально прийняті норми і правила поведінки, затверджених таким документом як «Правила поведінки здобувачів вищої освіти в Київській державній академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука». Вітається власна думка студентів з теми заняття, активне обговорювання проектних проблем, аргументоване відстоювання авторської позиції. Разом із тим під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають навчальному процесу, у тому числі користування

	мобільними телефонами для розмов, запізнення на заняття без поважних причин, не реагування на зауваження викладача.
Політика щодо комунікації з викладачем	Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи і тільки у робочі дні на корпоративну пошту викладача (bondarenko_y@kdidpamid.edu.ua). Умови листування: 1) в темі листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — ІД); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: прізвище_завдання. Розширення: текст — doc, docx, ілюстрації — pdf. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

Детальнішу інформацію щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій навчальній програмі навчальної дисципліни

Розробник силабусу
Навчальної дисципліни

Я, В, Бондаренко

Гарант освітньої програми

І.О. Костенко

В.о. завідувача кафедри

І.В.Петрова

Силабус затверджено
на засіданні кафедри графічного дизайну

від 26 серпня 2025 р., протокол №1